

Bernard (Bert) Jan Rudolf Polak is geboren in 1927 in Wageningen. Hij was een zoon van Martin Willem Polak en Annie Sophie de Graaff. Hij had drie zussen, Martine (Tessie, Chana) Annie (1918), Henriëtte (Han) Bernarda Julie (1915), Nora Sophia (1923). De familie was joods. Zijn vader was docent aan de Landbouwschool. Hun moeder overleed in 1932.

Bertie werd verkenner bij de Heeromagroep in Wageningen. Al in 1911 waren de eerste scoutingactiviteiten in Wageningen gestart. Later ontstonden twee groepen, de groene troep met Hopman de Voogd en de paarse troep, met vaandrig Heeroma. Na zijn overlijden werden de troepen weer samengevoegd en naar hem vernoemd, de Heeromagroep. In het seizoen 1938/1939 was Bertie ingedeeld bij de Eekhoornpatrouille. Zijn zus Tessie werd in 1936 welpenleidster bij de groep bij Akela A. Muller. Ze verhuisde naar Den Haag en was daar van 1939 tot november 1940 welpenleidster bij groep 21. Zus Han werd in oktober 1939 welpenleidster bij groep 14 in Amsterdam.

In het najaar van 1942 ontvingen Martin Willem Polak en zijn vier kinderen een oproep om zich te melden voor werk in Oost Europa. Een collega van haar vader stelde voor dat ze gingen onderduiken. Met de hulp van de ondergrondse kwamen ze eerst terecht in Renkum maar snel daarna werden ze ieder op andere plekken ondergebracht. Tessie (Chana) kwam op verschillende plekken terecht, iedere keer met een andere schuilnaam en werd uiteindelijk opgevangen door dominee Pieter Tasseron en zijn vrouw Clasina. Han zat kort bij de familie Tasseron. Vervolgens ging ze naar IJlst aan de andere kant van Sneek. Haar vader dook onder in Amsterdam. Bert en Nora doken onder op andere plaatsen. Allen overleefden de oorlog.

Na de oorlog keerde hij terug naar Wageningen waar de familie ging wonen op Wilhelminaweg 10. Toen de omstandigheden weer wat normaal waren geworden bleken er wel honderd jongens te zijn die scout wilden worden. De Heeromagroep werd eerst in twee en later in drie troepen opgesplitst: Heeroma I, II en III. Later werden de groepen hernoemd. Heeroma I bleef Heeroma heten (met paarse das), Heeroma II werd de Belmontegroep (met groene das) en Heeroma III werd de Dorschkamp (met kaki das met groene rand). In 1949 werd de Dorschkampgroep weer opgeheven. Bert werd voortrekker bij de Grunsfoortstam, Han werd Akela bij groep Heeroma I en Tessie werd Akela bij groep Heeroma III.

Zijn zus Han werd lerares lichamelijke opvoeding op het Wageningsch Lyceum. Zus Nora emigreerde naar Australië en zus Tessie naar Canada.

Meer informatie

[Gezinspagina van Martin Willem Polak \(1882-1966\) en Anna Sophia de Graaff \(1889-1932\) \[Tom Verwajen, Haza-21\]](#)

[119-Scouting-Die-Wiltgraeff-Plaatsingslijst-v2023.pdf \(wageningen.nl\)](#)

Wageningen Courant, 26 februari 1947

Dit verhaal is onderdeel van *Scouts in de oorlog*, een verzameling verhalen als eerbetoon aan al die (oud) scouts die zich ingezet hebben voor onze vrijheid en hulp aan de medemens of die slachtoffer werden van oorlogsgeweld, in Nederland en het verre oosten. Met de verhalen willen we inspiratie bieden aan de scouts van nu, in hun wekelijkse activiteiten en als voorbereiding op hun bijdrage aan lokale herdenkingen. Kijk op <http://vrijheid.scouting.nl> voor meer informatie en alle andere verhalen.